

від 04.04.17р. № 322

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epl@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epl.org.ua>.

Фракція партії "Блок Петра Порошенка"

електронна

адреса: miezientseva@rada.gov.ua

Фракція партії "Народний фронт"

електронна адреса: sfnf@rada.gov.ua,

lukashevich@rada.gov.ua

Фракція Політичної партії "Опозиційний блок" електронна адреса:

panok@rada.gov.ua

Фракція Політичної партії "Об'єднання "САМОПОМІЧ"

електронна адреса: filonova@rada.gov.ua

Фракція Радикальної партії Олега

Ляшка

електронна адреса:

Kocharmin@v.rada.gov.ua

Фракція політичної партії

"Всеукраїнське об'єднання

"Батьківщина"

електронна

адреса: Bodnar.Olga@rada.gov.ua

Група "Воля народу"

електронна адреса: gorovyj@rada.gov.ua

Звернення

Міжнародною благодійною організацією «Екологія-Право-Людина» опрацьовано законопроект №4493 «Про ринок електричної енергії України» та правки № 1104, 1106, 1108, які до нього пропонуються щодо віднесення побутових відходів до альтернативних джерел енергії, встановлення для суб'єктів господарювання, які виробляють електроенергію з побутових відходів зеленого тарифу, та повідомляємо таке.

Законопроект у своїй первинній редакції не містив жодних положень щодо надання зеленого тарифу суб'єктам господарювання, які виробляють електроенергію з побутових відходів, що по своїй суті не відповідає національному та європейському законодавству.

Запропонований коефіцієнт зеленого тарифу є не обґрунтований, не зроблено жодних розрахунків щодо пропонованого коефіцієнту, окупності обладнання для виробництва енергії з побутових відходів та для очисного обладнання викидів в атмосферу, підвищення кінцевої ціни електроенергії для споживачів.

У законопроекті не конкретизовано спосіб виробництва електроенергії з побутових відходів.

На виробництво електроенергії з біогазу, що утворюється при мікробіологічному розкладанні органічної складової твердих побутових відходів, згідно національного законодавства вже поширюється зелений тариф.

Якщо виробництво електроенергії вироблятиметься шляхом спалювання твердих побутових відходів, то на таке отримання енергії в Україні не може поширюватися зелений тариф з наступних підстав:

В Україні відсутні підприємства для екологічно безпечно спалювання твердих побутових відходів.

Вітчизняні цементні підприємства, які можуть забезпечити високотемпературне спалювання твердих побутових відходів, не мають необхідних очисних фільтрів для вловлювання забруднюючих речовин. Для екологічно безпечно спалювання твердих побутових відходів необхідна висока температура - понад 1200°C. Високі температури використовуються у технологічних процесах в Україні для виробництва цементу. Для спалювання ТПВ на цементних заводах, в першу чергу, необхідне попереднє сортування відходів. Відходи можуть прийматися на цементні заводи лише відсортованими, подрібненими. В Україні є три цементні заводи, які використовують екологічно безпечний "сухий спосіб" виробництва цементу: Івано-Франківський, Кам'янець-Подільський та Криворізький. Лише переведення одного Кам'янець-Подільського цементного заводу на сухий спосіб виробництва цементу, що мінімізує викиди забруднюючих речовин у довкілля завдяки новій сучасній системі знепилення рукавними фільтрами, коштувало підприємству понад 300 млн. євро. До прикладу, на сміттєспалювальному заводі у Познані (Польща) встановлено очисне обладнання японської фірми, яке коштує 140 млн. євро.

На цементних заводах обов'язково повинні бути встановлені додаткові фільтри для вловлювання викидів забруднюючих речовин, повинен здійснюватися постійний екологічний моніторинг та контроль за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Прийняття даного законопроекту суперечить Директиві 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення), впровадження якої в Україні було передбачене Угодою про асоціацію з ЄС до 1 листопада 2016 року. Директивою передбачено забезпечення високого рівня захисту довкілля, охорони здоров'я людини та встановлено перелік забруднюючих речовин для обов'язкового контролю забруднення від спалювальних установок. Зокрема, Директивою передбачено, як мінімум два вимірювання важких металів, діоксинів та фуранів на рік. Протягом перших 12 місяців експлуатації повинно здійснюватися одне вимірювання кожні 3 місяці.

Контроль за викидами складних органічних речовин (діоксинів, фуранів, поліароматичних вуглеводнів) на державному рівні не здійснюється.

Окрім вищеперечисленого зазначаємо, що 26 січня 2017 року Європейська комісія звернулася до Європейського Парламенту з повідомленням про перегляд діяльності щодо спалювання відходів на користь повторного використання та переробки побутових відходів. У документі зазначено, що Європейською Комісією підтримується лише використання установок анаеробного зброджування біорозкладаних відходів. Також у повідомленні наголошується, що країни Європейського Союзу, підписавши Паризьку угоду, взяли зобов'язання з декарбонізації економіки, тому, в подальшому, можливим є закриття сміттєспалювальних заводів¹.

На сьогодні, коли держава не може забезпечити залучення інвестицій для будівництва необхідного очисного обладнання сміттєспалювальних підприємств, не забезпечує ні роздільного сортування відходів, ні їхньої попередньої підготовки, ні санітарного, ні екологічного контролю складних органічних забруднювачів у викидах в атмосферу, немає затвердженої Національної стратегії поводження з відходами, а приватний бізнес не буде вкладати значні кошти в очисне обладнання та намагатиметься зекономити і при цьому отримувати прибутки від зеленого тарифу, вважаємо неприпустимим прийняття законопроекту №4493 «Про ринок електричної енергії України» з правками № 1104, 1106, 1108, які становитимуть загрозу для довкілля та здоров'я людей.

У зв'язку із вищеперечисленим закликаємо вашу фракцію голосувати проти вказаного законопроекту при його розгляді в парламенті в другому читанні.

З повагою,
виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»

Виконавці:
Алла Войціховська
Ольга Мелень-Забрамна

Олена Кравченко

¹ <http://ec.europa.eu/environment/waste/waste-to-energy.pdf>

від 04.04.14р № 323

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epl@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epl.org.ua>.

**Комітет з питань екологічної політики,
природокористування та ліквідації
наслідків Чорнобильської катастрофи
Верховної Ради України
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008
електронна адреса: borisyuk@rada.gov.ua
факс: (044) 253-53-81**

**✓ Комітет з питань паливно-енергетичного
комплексу, ядерної політики та ядерної
безпеки Верховної Ради України
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008
електронна адреса: Oleh.Dudkin@rada.gov.ua
телефон: (044) 255-26-70
факс: (044) 255-23-25**

Заява

Міжнародною благодійною організацією «Екологія-Право-Людина» опрацьовано законопроект №4493 «Про ринок електричної енергії України» та правки № 1104, 1106, 1108, які до нього пропонуються щодо віднесення побутових відходів до альтернативних джерел енергії, встановлення для суб'єктів господарювання, які виробляють електроенергію з побутових відходів зеленого тарифу, та повідомляємо таке.

Законопроект у своїй первинній редакції не містив жодних положень щодо надання зеленого тарифу суб'єктам господарювання, які виробляють електроенергію з побутових відходів, що по своїй суті не відповідає національному та європейському законодавству.

Запропонований коефіцієнт зеленого тарифу є не обґрунтований, не зроблено жодних розрахунків щодо пропонованого коефіцієнту, окупності обладнання для виробництва енергії з побутових відходів та для очисного обладнання викидів в атмосферу, підвищення кінцевої ціни електроенергії для споживачів.

У законопроекті не конкретизовано спосіб виробництва електроенергії з побутових відходів.

На виробництво електроенергії з біогазу, що утворюється при мікробіологічному розкладанні органічної складової твердих побутових відходів, згідно національного законодавства вже поширюється зелений тариф.

Якщо виробництво електроенергії вироблятиметься шляхом спалювання твердих побутових відходів, то на таке отримання енергії в Україні не може поширюватися зелений тариф з наступних підстав:

В Україні відсутні підприємства для екологічно безпечного спалювання твердих побутових відходів.

Вітчизняні цементні підприємства, які можуть забезпечити високотемпературне спалювання твердих побутових відходів, не мають необхідних очисних фільтрів для вловлювання забруднюючих речовин. Для екологічно безпечного спалювання твердих побутових відходів необхідна висока температура - понад 1200°C. Високі температури використовуються у технологічних процесах в Україні для виробництва цементу. Для спалювання ТПВ на цементних заводах, в першу чергу, необхідне попереднє сортування відходів. Відходи можуть прийматися на цементні заводи лише відсортованими, подрібненими. В Україні є три цементні заводи, які використовують екологічно безпечний

"сухий спосіб" виробництва цементу: Івано-Франківський, Кам'янець-Подільський та Криворізький. Лише переведення одного Кам'янець-Подільського цементного заводу на сухий спосіб виробництва цементу, що мінімізує викиди забруднюючих речовин у довкілля завдяки новій сучасній системі знепилення рукавними фільтрами, коштувало підприємству понад 300 млн. євро. До прикладу, на сміттєспалювальному заводі у Познані (Польща) встановлено очисне обладнання японської фірми, яке коштує 140 млн. євро.

На цементних заводах обов'язково повинні бути встановлені додаткові фільтри для вловлювання викидів забруднюючих речовин, повинен здійснюватися постійний екологічний моніторинг та контроль за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Прийняття даного законопроекту суперечить Директиві 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення), впровадження якої в Україні було передбачене Угодою про асоціацію з ЄС до 1 листопада 2016 року. Директивою передбачено забезпечення високого рівня захисту довкілля, охорони здоров'я людини та встановлено перелік забруднюючих речовин для обов'язкового контролю забруднення від спалювальних установок. Зокрема, Директивою передбачено, як мінімум два вимірювання важких металів, діоксинів та фуранів на рік. Протягом перших 12 місяців експлуатації повинно здійснюватися одне вимірювання кожні 3 місяці.

Контроль за викидами складних органічних речовин (діоксинів, фуранів, поліароматичних вуглеводнів) на державному рівні не здійснюється.

Окрім вищеперечисленого зазначаємо, що 26 січня 2017 року Європейська комісія звернулася до Європейського Парламенту з повідомленням про перегляд діяльності щодо спалювання відходів на користь повторного використання та переробки побутових відходів. У документі зазначено, що Європейською Комісією підтримується лише використання установок анаеробного збордування біорозкладаних відходів. Також у повідомленні наголошується, що країни Європейського Союзу, підписавши Паризьку угоду, взяли зобов'язання з декарбонізації економіки, тому, в подальшому, можливим є закриття сміттєспалювальних заводів¹.

На сьогодні, коли держава не може забезпечити залучення інвестицій для будівництва необхідного очисного обладнання сміттєспалювальних підприємств, не забезпечує ні роздільного сортування відходів, ні їхньої попередньої підготовки, ні санітарного, ні екологічного контролю складних органічних забруднювачів у викидах в атмосферу, немає затвердженої Національної стратегії поводження з відходами, а приватний бізнес не буде вкладати значні кошти в очисне обладнання та намагатиметься зекономити і при цьому отримувати прибутки від зеленого тарифу, вважаємо неприпустимим прийняття законопроекту №4493 «Про ринок електричної енергії України» з правками № 1104, 1106, 1108, які становитимуть загрозу для довкілля та здоров'я людей.

З повагою,
виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»

Олена Кравченко

Виконавці:
Алла Войціховська
Ольга Мелень-Забрамна

¹ <http://ec.europa.eu/environment/waste/waste-to-energy.pdf>

від 07.03.14р. № 209

Адреса для листування: а/с 31б, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epl@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epl.org.ua>.

✓ Комітет з питань екологічної політики,
природокористування та ліквідації
наслідків Чорнобильської катастрофи
Верховної Ради України

Комітет з питань запобігання і
протидії корупції
Верховної Ради України

**Щодо проекту Закону України
«Про регулювання виробництва, використання,
ввезення та розповсюдження на території України полімерних пакетів»**

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про регулювання виробництва, використання, ввезення та розповсюдження на території України полімерних пакетів» (реєстр. № 6020 від 03.02.2017). МБО «Екологія-Право-Людина» проаналізовано вказаний законопроект та зазначається, що проект не відповідає законодавству ЄС та містить численні корупційні чинники.

Згідно з пояснювальною запискою до проекту «прийняття даного законопроекту сприятиме поліпшенню рівня охорони навколошнього природного середовища та стану благоустрою населених пунктів, зменшенню ризиків техногенних аварій, засмічення зелених та прибережних зон, водойм та морських акваторій, а також загибелі представників тваринного світу». Таким чином, законопроект направлений на запобігання утворення відходів з поліетиленових пакетів та утилізації таких відходів.

Ці питання регулюються такими нормативними актами ЄС:

- Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про відходи та скасування деяких Директив (далі – Директива 2008/98/ЄС)
- Директивою 94/62/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року про упаковку та відходи упаковки (далі – Директива 94/62/ЄС);
- Директивою 2015/720/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2015 року про внесення змін до Директиви 94/62/ЄС щодо зменшення споживання легких пластикових пакетів (далі – Директива 2015/720/ЄС);

Зазначаємо, що використані пластикові пакети відносяться європейським законодавством до відходів упаковки. Саме щодо таких відходів має бути запроваджений механізм розширеної відповідальності виробника, впроваджено принцип ієрархії поводження з відходами - запобігання, повторне використання, переробка, відновлення енергії, ліквідація на сміттезвалища. Вказане, має бути реалізовано шляхом розроблення та прийняття Закону України «Про відходи» у новій редакції з метою транспозиції європейських норм про відходи до законодавства ЄС.

1. Запропонованапроектом термінологія не відповідає Директиві 2015/720/ЄС, яка містить визначення «пластик», «пластиковий пакет», «легкий пластиковий пакет» (товщиною менше 50 мкм), «надлегкий пластиковий пакет» (товщиною менше 15 мкм), «оксо-біорозкладний пластиковий пакет».

2. Статтею 4 законопроекту пропонується встановити, що центральні органи виконавчої влади в межах своєї компетенції здійснюють інформаційно-просвітницькі заходи щодо обмеження обігу полімерних пакетів тривалого розщеплення. При цьому, статтею 5 законопроекту пропонується встановити, що фінансування заходів з обмеження обігу полімерних пакетів тривалого розщеплення, а також заходів щодо утилізації полімерних пакетів тривалого розщеплення здійснюється за рахунок коштів виробників, імпортерів полімерних пакетів, торговельних мереж та суб'єктів оптово-роздрібної торгівлі.

Проте, компетенція органів щодо інформаційно-просвітницьких заходів та порядок її здійснення не конкретизується, що є корупціогенным фактором та може призвести до вибірковості виконання цієї статті або ж взагалі невиконання. Умови фінансування заходів з обмеження обігу полімерних пакетів тривалого розщеплення та і самі заходи не конкретизуються теж, що може призвести до зловживання з боку органів державної влади, вибіркового застосування законодавства, неоднозначної та суперечливої практики його застосування.

Слід зазначити, що законодавство ЄС містить вимоги щодо здійснення дій направлених на запобігання утворенню відходів, проте, такі дії не обмежують лише здійсненням інформаційно-просвітницьких заходів. Так, встановлюється вимога розроблення програм запобігання утворенню відходів із залученням широкого кола зацікавлених осіб. Разом з цим, законодавство ЄС наголошує на дієвості саме економічних інструментів направлених на запобігання утворенню відходів, таких як податки та збори, формування політики екологічної продукції і створення економічних стимулів для її впровадження.

Одним із засобів запобігання утворення відходів у Європі є встановлення розширеної відповідальності виробника, яка передбачає відповідальність виробника продукції за її утилізацію після споживання. Така відповідальність може бути введена як встановленням податку виробникам, так і зобов'язання їх створити самостійно систему збору та утилізації відходів, що залишаються після споживання їх продукції. Не виключається впровадження змішаної системи розширеної відповідальності де виробник може вибрати між сплатою податку або ж участі у самоврядній організації.

Водночас, механізм розширеної відповідальності виробника має бути детально визначений у законі, встановлено всі права та обов'язки органів державної влади, місцевого самоврядування, господарюючих суб'єктів, визначено порядок їх здійснення, відповідальність за невиконання. Частина ж перша запропонованої статті 5 законопроекту, яка визначає лише обов'язок господарюючого суб'єкта фінансувати заходи щодо обмеження обігу поліетиленових пакетів, є декларативною, та не приведе до якісного виконання обов'язків виробниками. Крім того, нечітке визначення прав та обов'язків суб'єктів господарювання може призвести до зловживань з боку контролюючих органів та трактування їх на власний розсуд, неправомірних перевірок тощо.

3. Законопроектом пропонується встановити, що контроль з обмеження виробництва, використання, ввезення та розповсюдження на території України полімерних пакетів тривалого розщеплення забезпечується в межах компетенції органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства (стаття 7).

Крім цього, частинами 2 та 3 статті 7 законопроекту пропонується встановити, що державний ринковий нагляд та державний контроль здійснюється відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції». Порядок же здійснення контролю органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами не визначається, що може призвести до зловживань з боку юридичних та фізичних осіб, безпідставних перевірок суб'єктів господарювання тощо.

4. Статтею 8 законопроекту пропонується встановити відповідальність за порушення вимог цього Закону шляхом встановлення у самій статті розміру штрафів за:

- виробництво оксо-біорозкладних полімерних пакетів без наявності ліцензії
- оптового (включаючи імпорт та експорт) та роздрібного розповсюдження оксо-біорозкладних полімерних пакетів без наявності ліцензії та сертифікату відповідності;

- порушення вимог цього Закону щодо імпорту на митну територію України оксо-біорозкладних полімерних пакетів.

Проте, проектом чітко не визначається уповноважений орган, який накладатиме стягнення на порушників, що є порушенням такого принципу нормопроектувальної техніки як «правова визначеність», а також може створити підґрунтя до корупційних зловживань.

Так, пропонується встановити, що рішення про стягнення штрафів, передбачених частиною другою цієї статті, приймаються фіскальними органами та/або органом, який видав ліцензію на право виробництва і торгівлі оксо-біорозкладними полімерними пакетами та іншими органами виконавчої влади у межах їх компетенції визначененої законами України. Таке формулювання може привести до зловживань з боку контролюючих органів та трактування ними меж своїх повноважень на власний розсуд і у власних інтересах, неправомірних перевірок та вибірковості застосування.

5. Статтею 9 проекту «Прикінцеві та переходні положення» пропонується встановити, що в Україні забороняється з 1 січня 2018 року виробництво, використання, ввезення і платне або безоплатне розповсюдження на її території (крім транзиту вантажів) полімерних пакетів тривалого розщеплення суб'єктами господарської діяльності.

У вказаній статті недотримана вимога законодавства ЄС щодо пропорційності та недискримінаційності обмежень при запобіганні утворенню відходів із пластикових пакетів (Директива 2015/720/ЄС). Також авторами законопроекту не надано фінансово-економічне обґрунтування щодо впливу цього проекту на суб'єктів господарювання, можливості їх переходу на використання інших ресурсів, встановлення нового обладнання, необхідності збільшення чисельності контролюючих органів у зв'язку з отримання ними додаткових повноважень тощо.

Також не передбачається відповіальність за таке розповсюдження, що ставить під сумнів забезпечення виконання норми щодо цих дій.

Зазначаємо, що заходи із запобігання утворенню відходів із пластикових пакетів, можуть бути більш варіативними та менш радикальними. Наприклад, встановлення податку на пластикові пакети для споживачів в Ірландії дозволило скоротити їх використання на 70% у 2014 році. Таким чином, зниження рівня використання полімерних пакетів доцільно здійснювати комплексом заходів - запровадження системи розширеної відповіальності виробника, створення мережі переробки відходів, проведення просвітницької роботи, запровадження економічних стимулів та чітке і прозоре планування.

Додатково зазначаємо, що реформування сфери поводження з відходами має бути зрозумілою та послідовною, що надасть змогу залучити інвестиції у цю сферу. Так, доцільно було б розпочати із розробки та прийняття Стратегії поводження з відходами та транспозиції Рамкової Директиви про відходи (Директиви 2008/98/ЄС) до українського законодавства.

З повагою,
директор
МБО «Екологія-Право-Людина»

Олена Кравченко

Виконавець:
Ольга Мелень-Забрамна